

Monitoring vleermuisverblijfplaatsen de Knoop, Utrecht

2020-2021

COLOFON

TITEL Ondertitel

OPDRACHTNEMER	<i>idverde</i> Advies Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch T 073 205 11 00 E advies@idverde.nl
OPGESTELD DOOR GEVERIFIEERDDOOR OPDRACHTGEVER	 R Creators VOF Croeselaan 14
PROJECTNUMMER KENMERK	722200127 Kenmerk
STATUS VERSIE DATUM	Definitief 1.0 09-04-2021

Copyright 2021 *idverde*. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van *idverde*. *idverde* is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	3
1. INLEIDING	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doelstelling	6
2. WERKWIJZE	7
2.1 Kraam-, zomer-, en paarperiode	7
2.2 Winterperiode	7
3. RESULTATEN	8
3.1 Kraam- en zomerperiode	8
3.2 Paarperiode	8
3.3 Winterperiode	8
3.4 Conclusie	8

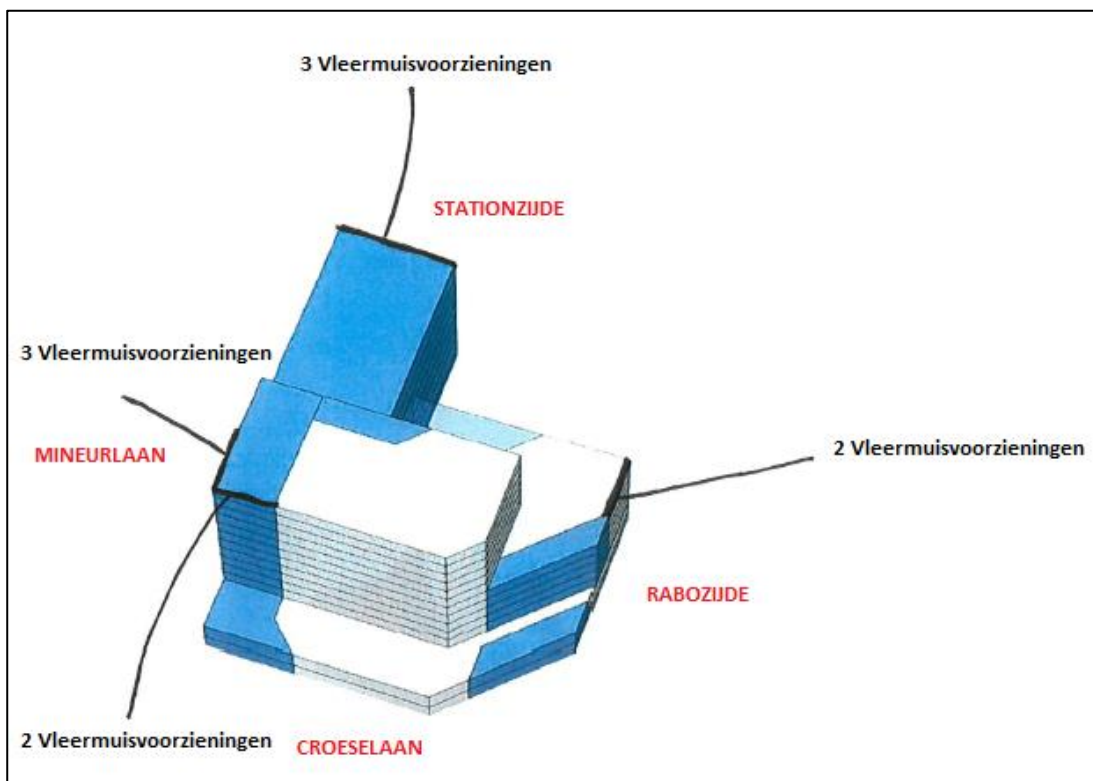
1. Inleiding

Introtekst

1.1 Aanleiding

De voormalig Generaal Knoopkazerne is omgevormd tot Rijkskantoor de Knoop. Voor het realiseren hiervan is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd voor het aantasten van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. In het kader van die ontheffing zijn voorzieningen getroffen in het nieuwe Rijkskantoor ten behoeve van de gewone dwergvleermuis. Deze maatregelen betreffen inbouwvoorzieningen voor ieder type verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Aan iedere zijde van het gebouw zijn enkele voorzieningen getroffen (figuur 1).

Eén van de voorwaarde uit de ontheffing is om de genomen maatregelen te monitoren voor een duur van 5 jaar. Omdat vleermuizen een gewenningsperiode nodig hebben, is voorgesteld om een 10 jarige monitoring uit te voeren, om zo de ontwikkelingen rondom de getroffen maatregelen beter te kunnen onderzoeken. In deze 10 jaar wordt om het jaar een monitoringsronde uitgevoerd. Zo kan worden vastgesteld wat de effectiviteit is van de maatregelen. Hierbij wordt om het jaar een jaarronde monitoring uitgevoerd voor het monitoren van kraam-, zomer-, paar-, en winterverblijfplaatsen. Deze rapportage beschrijft de werkwijze en de resultaten van de tweede ronde, namelijk 2020- begin 2021.

Figuur 1 Positionering vleermuisvoorzieningen bij de Knoop

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om het gebruik van de gerealiseerde ingebouwde voorzieningen vast te leggen voor de duur van 10 jaar. Hierbij wordt na iedere onderzoeksjaar een rapportage opgesteld met de belangrijkste bevindingen, na de 10 jaar wordt een rapportage opgesteld met alle bevindingen gebundeld van de monitoring.

2. Werkwijze

Voor het uitvoeren van het vleermuisonderzoek houdt idverde Advies zich aan de voorschriften van het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdierenvereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017).

2.1 Kraam-, zomer-, en paarperiode

Voor het onderzoek naar de kraam-, zomer-, en paarverblijfplaatsen zijn veldbezoeken in de schemer- en middernacht momenten uitgevoerd (tabel 1). Tijdens alle veldbezoeken is gewerkt met een batdetector (type Petterson D240x) en een zaklamp (Fenix E21). Specifiek is gelet op verblijf-indicerend gedrag, zoals zwermen, in- en uitvliegen en baltsgedrag.

Tabel 1 Uitgevoerde onderzoeken naar mogelijk gebruik van de verblijfplaatsen in de Knoop. *na een halfuur is het onderzoek gestaakt vanwege de hevige regenval.

Datum	Tijd	Type onderzoek	Weersomstandigheden	Onderzoeker
27 mei 2020	3:35-5:35	Kraam- en zomerverblijf	12 °C, heldere lucht, lichte wind (1-2Bft)	Z. Hermans
25 juni 2020	21:50-00:00	Kraam- en zomerverblijf	26 °C, heldere lucht, lichte wind (1-2 Bft)	Z. Hermans
24 augustus	23:15- 01:15	Paarverblijf en middernachtzwermen	15 °C, onbewolkt, lichte wind (1-2 Bft)	M. Koster
23 september 2020*	22:30- 23:00	Paarverblijf en middernachtzwermen	14 °C, licht bewolkt, lichte wind (1-2 Bft), regen	M. Koster
29 september 2020	21:30- 23:30	Paarverblijf en middernachtzwermen	16 °C, bewolkt, lichte wind (1 Bft)	M. Koster

2.2 Winterperiode

Voor het onderzoek naar de winterverblijfplaatsen zijn veldbezoeken uitgevoerd en zijn batloggers (Type: BATLOGGER M) geplaatst die gedurende drie nachten hebben gemonitord (tabel 2). De batloggers registreren voorbijvliegende vleermuizen, zonder dat de waarnemer aanwezig hoeft te zijn. Alle opnames zijn achteraf geanalyseerd met behulp van de programma's Batsounds en Bat Explorer. Het fysieke onderzoek waarbij een onderzoeker in de schemerperiode vleermuisonderzoek is tweemaal uitgevoerd. Het batloggeronderzoek heeft driemaal plaatsgevonden. Bij de onderzoeken in de schemering is dezelfde methode als tijdens de kraam-, paar-, en zomerperiode toegepast.

Datum	Tijd	Type onderzoek	Weersomstandigheden	Onderzoeker
27-30 november 2020	-	Winterverblijf-Batlogger	Gem. 5 °C, soms neerslag en een gem. wind van 3 Bft	M. Koster
27 november	16:30-17:30	Winterverblijf-Batdetector		M. Koster
29 januari- 1 februari	-	Winterverblijf-Batlogger	Gem. 9 °C, geen neerslag en een gem. wind van 3 Bft	M. Koster
29 januari	17:30-18:30	Winterverblijf-Batdetector	9 °C, bewolkt, matige wind (3 Bft)	M. Koster
19- 22 maart 2021	-	Winterverblijf-Batlogger	Gem. 3 °C, matige wind (2-3 Bft).	M. Koster

3. Resultaten

3.1 Kraam- en zomerperiode

Tijdens beide onderzoeken bij de Knoop was het opvallend stil met betrekking tot de vleermuizen. Tijdens het eerste onderzoek zijn geen vleermuizen waargenomen. Tijdens het tweede bezoek is één gewone dwergvleermuis waargenomen, deze vloog via het Beatrix theater over de parkeerplaats van de Knoop richting het spoor. Deze onderzoeken geven geen aanleiding tot het gebruik van de ingebouwde vleermuiskasten als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis of andere soorten vast te stellen.

3.2 Paarperiode

Het onderzoek naar paar (en winter)verblijfplaatsen is uitgevoerd in de periode augustus-september. Hierbij zijn rondom de Knoop enkele baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hierbij is rondom de gevels aan de Mineurslaan en Croeselaan diverse keren een gewone dwergvleermuis waargenomen die in dit gebied zijn sociale roep liet horen. Mogelijk maakt deze vleermuis gebruik van de kasten als paarverblijfplaats. Echter is bekend dat het Beatrix Theater eveneens wordt gebruikt als (paar)verblijfplaats waardoor niet met zekerheid is te stellen waar de exacte paarverblijfplaats zit. Tijdens de bezoeken zijn geen vleermuizen waargenomen in het plangebied die zwermgedrag vertoonden in het kader van de winterverblijfplaatsen.

3.3 Winterperiode

Tijdens de 3 monitoringsweekenden zijn slechts sporadisch vleermuizen waargenomen. Tijdens het laatste bezoek zijn géén geluiden van vleermuizen waargenomen door de batloggers. Tijdens de eerste monitoringsrondes zijn slechts enkele geluiden waargenomen. Dit waren slechts korte opnames die er op duiden dat het slechts voorbij vliegende gewone dwergvleermuizen betreft.

3.4 Conclusie

Tijdens het onderzoek naar het gebruik van de vleermuisverblijfplaatsen bij de Knoop is mogelijk het gebruik van één van de kasten als paarverblijfplaats vastgesteld. Er is een baltsterritorium vastgesteld op de hoek van de Mineurslaan en Croeselaan. Het is onduidelijk of de gewone dwergvleermuis daadwerkelijk zijn paarverblijfplaats in één van de kasten heeft in de Knoop of mogelijk in het Beatrixtheater.

De resultaten van het uitgevoerde onderzoek komen in grote lijnen overeen met het onderzoek dat is uitgevoerd in 2018/19. Tijdens dit onderzoek zijn eveneens géén kraam- of winterverblijfplaatsen waargenomen. In 2018 is ook een paarverblijfplaats vastgesteld aan de Mineurslaan. Destijds is bepaald dat deze paarverblijfplaats in het Beatrixtheater zat. Dat in 2020 een paarverblijfplaats op dezelfde locatie is waargenomen duidt er mogelijk op dat dit hetzelfde individu is.